

Elsäkerhetsverket
Box 4
681 21 KRISTINEHAMN

Datum 2011-01-31
Dnr 32-2010-0792

Granskning av uppbördsintäkter

Riksrevisionen har som ett led i den årliga revisionen av Elsäkerhetsverket granskat uppbördsintäkter.

Granskningen har resulterat i iakttagelser som Riksrevisionen vill fästa Elsäkerhetsverkets uppmärksamhet på i denna revisionsrapport.

Riksrevisionen önskar information senast 2011-02-28 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

Sammanfattning

Vid Riksrevisionens granskning av Elsäkerhetsverkets rutiner kring hanteringen av uppbördsintäkter har en rad otydligheter uppmärksammats i de regelverk som reglerar avgifterna. Det är angeläget att Elsäkerhetsverket kan leva upp till kraven på en god intern styrning och kontroll avseende hanteringen av uppbördsintäkter. För att kunna detta krävs att otydligheterna i regelverket utreds.

Uppbörd av avgifter

Elsäkerhetsverkets verksamhet finansieras med en elsäkerhetsavgift. Förutom uppbörden av elsäkerhetsavgiften administrerar Elsäkerhetsverket även elberedskapsavgiften, som finansierar verksamhet vid elberedskapsmyndigheten samt nätövervakningsavgiften, som finansierar verksamhet vid nätmyndigheten. Samtliga dessa tre avgifter levererar Elsäkerhetsverket in mot inkomstitel på statsbudgeten och under år 2009 uppgick avgifterna till totalt ca 309 mnkr.

Elsäkerhetsverkets uppbördsintäkter avseende dessa avgifter regleras i förordningen (1995:1296) om vissa avgifter på elområdet.

I Elförordningen (1994:1250) framgår att Energimarknadsinspektionen är nätmyndighet och i förordning om elberedskap (1997:294) framgår att Affärsverket svenska kraftnät är elberedskapsmyndighet.

Nätinnehavare ska enligt förordning om vissa avgifter på elområdet senast den 1 maj under det kalenderår som avgifterna avser, betala elsäkerhets-, nätövervaknings- och elberedskapsavgift till Elsäkerhetsverket. Avgifterna baseras på de uppgifter om antalet högspännings- och lågspänningsabonnemang som nätinnehavarna lämnat uppgift om.

Vid granskningen har det framkommit flera otydligheter i förhållande till förordningen om vissa avgifter på elområdet som bör utredas.

Några exempel på otydligheter framgår nedan.

Ansvar och befogenheter är otydligt reglerade

Det finns ingen särskild utpekad myndighet som har ansvar för de olika avgifterna. Det som framgår av förordningen om vissa avgifter på elområdet är att nätinnehavarna ska lämna uppgift om antalet elabonnenter till Elsäkerhetsverket och att avgifterna ska betalas in till Elsäkerhetsverket.

I propositionen 1996/97:86, Nya regler om elberedskap framgår att varje myndighet ska hantera "sin" avgift när det gäller begäran om nedsättning av avgifter samt beslut om fastställande av avgifter. Varje myndighet kan också begära att nätinnehavaren ska ge in sitt underlag för beräkning av sina avgifter. Detta försvårar för Elsäkerhetsverket när det gäller att säkerställa att korrekta uppgifter har rapporterats till Elsäkerhetsverket och som i sin tur ligger till grund för Elsäkerhetsverkets fakturering av avgifterna till Nätinnehavarna. Elsäkerhetsverket har alltså i princip bara befogenhet att göra kontroller av underlagen rörande sin egen elsäkerhetsavgift.

Propositionen ovan utmynnade i elberedskapslagen (1997:288).

Elberedskapslagen är på flera punkter otydlig i förhållande till förordning om vissa avgifter på elområdet.

Några ytterligare exempel på otydligheter i regelverket

- I elberedskapslagen framgår att det är elberedskapsmyndigheten som påför nätinnehavare elberedskapsavgift. Beslutet får verkställas med stöd av utskökningsbalkens regler. Det finns dock inga bestämmelser om hur betalning ska göras i elberedskapsförordningen. Om det är elberedskapsmyndigheten som ska påföra avgiften enligt elberedskapslagen så har det, såvitt känt, inte gjorts utan detta har hanterats av Elsäkerhetsverket.
- Det finns inget bemyndigande för någon myndighet att meddela verkställighetsföreskrifter. Elsäkerhetsverket har därmed ingen formell rätt att påföra dröjsmålsränta i de fall nätinnehavare inte betalar avgifterna i tid förutom avseende sin egen elsäkerhetsavgift.
- Avseende nätövervakningsavgiften finns bestämmelser för denna endast i förordning om vissa avgifter på elområdet. Särskild reglering för denna avgift såsom för de andra avgifterna saknas därmed.

Otydligheter försvårar samordning

Otydligheterna i regelverket försvårar även en samordning mellan myndigheter eftersom begreppsförvirring råder kring hur nätinnehavare ska räkna antalet elabonnenter. Begreppet elabonment återfinns inte i ellagens bestämmelser. Där anges begreppen elanvändare samt anslutnings- respektive uttagpunkter som beräkningsunderlag beroende på vad som åsyftas. De senare begreppen används också i den offentliga statistiken och begärs således in av andra myndigheter från nätägarna. Detta försvårar alltså en samordning mellan myndigheterna. Om samma begrepp användes skulle en myndighet kunna ansvara för och begära in uppgifterna från nätägarna istället för som nu att olika myndigheter begär relativt snarlik information, vilket i sin tur kan leda till förväxling och felaktig rapportering.

Vissa förtydliganden avseende vilka termer, definitioner och begrepp som används bör kunna ske i samråd med berörda myndigheter inom ramen för det regeringsuppdrag om regelförenkling som omnämns i Elsäkerhetsverkets regleringsbrev för 2011.

Rekommendationer

Elsäkerhetsverket har enligt uppgift, i sin muntliga dialog med departementet, lyft problematiken kring regelverket avseende nämnda avgifter. Riksrevisionen rekommenderar att Elsäkerhetsverket skriftligen till regeringen begär en utredning av de uppmärksammade otydligheterna. Det är angeläget att Elsäkerhetsverket kan leva upp till kraven på en god intern styrning och kontroll avseende hanteringen av uppbördsintäkter och för att kunna detta krävs att ansvar och befogenheter tydliggörs.

Ansvarig revisor Henrik Söderhielm har beslutat i detta ärende.
Uppdragsledare Karin Brattfjord har varit föredragande.

Henrik Söderhielm

Karin Brattfjord

Kopia för kännedom:

Näringsdepartementet

Finansdepartementet (budgetavdelningen)

Energimarknadsinspektionen

Affärsverket svenska kraftnät